

לעילוי נשמת

אאמו"ר הר' ראובן בן שמואל זצ"ל

ולעילוי נשמת

מו"ח הר' יצחק ברוך בן אברהם הכהן זצ"ל

ת.נ.צ.ב.ה

עולת ראובן

עלון שבועי בפניני, לקחי וענייני פרשת השבוע

פרשת וישלח - עלון 2

בס"ד. עלון מס' 74.
יום ו' י"ח כסלו פ"ד.
יום פטירתו של מו"ח זצ"ל.
הדה"נ בי-ם: 4:00
צאת השבת בי-ם: 5:14
ר"ת לח': 5:52

הילולת בעל "חלב חיטים" / הצלת יהדות תוניסיה

מתי תאריך פטירתו של רבי חיי טייב לא מת בעל מח"ס חלב חיטים זיע"א?

מובא בעלון בית נאמן של מרן רה"י הר' מאיר מאזוז שליט"א בשמו- כל השנים חשבו שרבי חי טייב זיע"א נפטר ביום י"ט כסליו. וגם לאשכנזים יש בי"ט כסלו יום מיוחד.

כתבתי פעם "מזרח ומערב נפגשו" מזרח זה הספרדים ומערב זה

האשכנזים לשניהם יש חגיגה ביום י"ט כסלו. אחר כך ראיתי שזו טעות, כי על קברו של רבי חי טייב כתוב שהוא נפטר בששה עשר באייר. אז למה כולם אומרים י"ט בכסלו? חכם אחד תוניסאי אמר לי: מכניסים לנו ספק, עמלק גימטריא ספק... ואין להאמין לכך. וכו'. והיה מישהו אחד בתוניס שהסביר אחרת מדוע היו עושים לו אזכרה בי"ט כסלו? מכיון שאז (בי"ט כסלו) הגרמנים באו והפחידו את כל המדינה כולה. והיו הרבה תוניסאים שבאו והתפללו על קברו של רבי חי טייב. ולכן אחר כך הגרמנים כמעט ולא עשו כלום בתוניסיה. ולכן זהו יום מיוחד ונס עבור היהודים בתוניסיה י"ט בכסלו.

ובהקדמה לס' חלב חטים המב' כתב שתאריך י"ט בכסלו זה הוא יום הולדתו של ר' חי טייב (א"ה: אולי לכן חוגגים את יום הולדתו ולא את פטירתו שהרי ר' חי טייב לא מת).

אומנם בלוח השנה של ישיבת "השלום" של המקובל הגאון הגדול הר' דוד בצרי שליט"א מופיע תאריך הפטירה של רבי חי טייב לא מת זיע"א בי"ט כסלו.

למה מכונה ר' חי טייב בכינוי "לא מת", כינוי שלא זכה לו אף אחד מגדולי ישראל?

משום מעשה שהיה: כאשר שבק חיים לכל חי, בשנת תקצ"ו, חרת האומן על מצבת קברו: "רבי חי טייב, מת בשנה פלונית ביום פלוני". האומן היה כנראה אדם פשוט ביותר, ולא ידע לנסח בלשון של כבוד "נתבקש בישיבה של מעלה" "הלך לעו-למו" וכדומה, כי אם פשוט: "מת". בא אליו הרב בחלום חזיון לילה וביקש לחונקו. צרח היהודי מתוך שנתו, והרב המשיך לומר לו: "האינך יודע מאמר חז"ל: "צדיקים במיתתן קרויים חיים"? עתה תקום בבוקר ותוסיף בין השורות את המילה "לא". השמעת?!" נחרד האיש וילפת, וכאור בוקר עמד והוסיף את המילה "לא", ויהי ר' חי טייב "לא מת" לאות ולמופת בישראל. סיפר הר' משה חדאד שהוא ראה את המילה "לא" תלויה בין השורות,

עד שהעבירו לפני למעלה מ-45 שנה את קברו של הרב זיע"א לבית העלמין החדש בתוניס ושם הקימו מצבה חדשה לכבודו, ולמראשותיו חרתו: ר' חי טייב לא מת.

מעשה נפלא מהרב הגאון הגדול המלומד בניסים - רבינו ר' יצחק חי טייב זיע"א בעל מח"ס חלב חיים.

הרב הזה היה מיושבי העיר הגדולה תוניס, ובאחד הימים ראה כי אשה אחת משכנותיו אשתו אחד הגבירים בעיר, הנקרא בשם יעקב סלוירא, בוכה ומבכה במר נפש, וישאל אותה: על מה זה? ומה היה לה? ותגד לו כי בן אין לה, ואישה רוצה לקחת לו אשה אחרת לקיים מצות פריה ורביה, והיא צר לה מזה עד מאד כי צרה קרובה. ויאמר אליה הרב: אל תיראי, כי הנני מבטיחך בעזרת הקל, כי כעת חיה לתקופת השנה, את חובקת בן, לחיים טובים ולשלום.

הבטחת הרב חיזקה את לב האישה והניסה כל דאבון מנפשה, ופניה לא היו לה עוה. וכבוא בעלה אל הבית בכתה ותתחנן לו לחכות עוד שנה אחת לבלתי קחת לו אשה עליה, אולי יחונן ה'. ויעתר לה בעלה. וכן היה, כי לתקופת השנה ממש המליטה זכר כדברי הרב. והיה בליל סעודת המילה, קרא הגביר וקיבץ כל שועי העיר ונכבדיה ומכללם באו הרה"ג רבי ישועה בסיס זצ"ל ושד"ר מירושלים עיה"ק תובב"א. ותאמר להם בעלת הבית כי לא יעשו דבר (שלא יתחילו בסעודה) עד אשר יבוא רבי חי טייב. וכל בני העיר כבר נתפרסם להם גודל מעלת הרב ויודעים ומכירים יקר תפארת חכמתו בתורה ומעשיו הנוראים, אך השד"ר לא היה יודע מזה כל מאומה, והיה יושב ומצפה לראות מי הוא זה הרב אשר כולם מחכים לבואו, כי כ"כ יקר ונכבד ומאוד נעלה על כולם. פתאום ראה השד"ר והנה איש בא בבגדים בלויים ומנעלים מטולאים ויעמדו כל הקרואים לקראתו בכבוד גדול, ויעמדו איש תחתיו במורא גדול להדר פניו, עד שבא וישב לו אצל הרב הגאון מוהר"י בסיס זיע"א, וימוז מוהר"י בסיס להשד"ר לזוז מעט ממקומו, ולתת לו ריוח ומקום לרבי חי טייב שבא. ויתפלא השד"ר מאד איך היה זה האיש מאוד נכבד והוא לבוש מלבוש טלוא ונבזה. כשבת מוהר"י ח"ט טייב זיע"א על השולחן, תיכף לקח כוס שיכר (ארק) וישת מעט ויט על צידו, ויסמך (ונשען) על אחורי הספסל לנוח מעט מחבלי השינה אשר גברו עליו. ויתן את רגליו בצדי השולחן, והמה מלוחלחים בביצה רפש וטיט, ויחר אף השד"ר בראותו זאת, ויחשוב לדחוף ולהטות את רגלי הרב מעל צידי השולחן. ויתפוס תיכף מוהר"י בסיס את ידי הרב השד"ר וירמוז לו פן יגע בו חלילה. ויוסף השד"ר להתפלא.

אחר רגעים מספר נעור הרב משנתו, כי כן היה מנהגו הטוב שלא לישן רק דבר מועט כמו שהעידו עליו רבים. ויחל הרב אז ללמוד עם מוהר"י בסיס באחת מסוגיות הש"ס בפלפול עצום ונורא, וכל החכמים ישיבים ומקשיבים לקול תורתם מעניין לעניין ומסוגיא לסוגיא, עד אשר לא יכלו יתר החכמים הנמצאים שם, לסבול ולשאת ולהבין את הפלפול הנשגב ההוא, עמדו ולא ענו עוד. ולא עמדו באותו לימוד כי אם שני הרבנים הנ"ל צוק"ל, וגם השד"ר ז"ל לא היה יכול ללמוד עמהם מעומק העניין ההוא כי רב הוא. השד"ר בראותו אז גדולת החכמים ההם ואת יקר ערכם, התפלא מאוד, ויתקנא ויצא לו החוצה ויפרוש כפיו אל ה' ויתפלל ויאמר: ריבון העולמים, או תן לי דעת רחבה ומוח חזק כשני החכמים האלה ללמוד עימהם, או קח נא את נפשי כי טוב מותי מחיי. וישב ויבוא לפניו. ויאמר לו מוהר"י ח"ט טייב: "למה זה אתה מתחנן אל ה' לתת לך חכמה ודעת, ולא תגע להבין? הלא מוחות כל האדם שווים הנה, וכל רודפי התורה ושוחריה כמטמונים, או אז ימצאונה ערוכה כשולחן מול פניהם". חרדה גדולה לבשה אז את השד"ר ז"ל וישב משתומם, ויוסף עוד להתפלא הפלא ופלא על עוצם קדושת הרב הנ"ל, כי שרתה עליו רוח הקודש לדעת סתרי בני אדם. ויגרור אז מהרפשו והטיט הדבוק למנעלי הרב, וינשק אותו וישמרהו למשמרת אצלו לתלותו על צוארו כקמיע.

ספרו חלב חיים

ספרו הנוכחי חלב חיים הוא מאוד מוצל מאש וכו', סיבת הדבר מסופר בספר הדלקת הנג, שהיה ר' חי טייב מתגורר בדירה שכורה עם אמו, בדירה זו נהג ר' חי טייב לשבת שעות רבות ולהפליג בים התלמוד ובסתרי הקבלה. את הערותיו וחידושויו היה כותב על גבי פתקים ודפים, שהיו פזורים בכל פינות החדר. יום אחד הופיע בעל הבית הערבי, ותבע את דמי השכירות המגיעים לו, ומאחר והרב היה עני מרוה, פנה בעל הבית לרב הראשי של תוניס, הוא רבי מסעוד אלפאסי זצוק"ל שיתערב בעניין. הרב מסעוד אלפאסי הזמין את ר' חי טייב לדין. ובינתיים נכנסה אימו של ר' חי טייב והתחילה "לעשות סדר" בניירות השונים. כשראתה כמה פתקים מפוזרים על הארץ, חשבה שאין צורך בהם יותר, ושרפה אותם... עם שובו של ר' חי טייב לביתו, ראה כי כל דברי פירושויו ותורתו ירדו לטימיון ונשרפו. מרוב צער החל לשתות לשכרה, ככתוב (במשלי ל"א ו) "תנו שכר לאובד ויין למרי נפש". גירסא שנייה אומרת שהאם שרפה את כתבי בנה בכוונה תחילה, כי ראתה שהבן משקיע שעות רבות בלימוד וחששה שמא ייצא מדעת... גירסא שלישית אומרת, שהדבר קרה בערב פסח, והבן נעתר סוף סוף לבקשת אמו ופינה את החדר לניקיון. האם ראתה פתקים וניירות פזורים בבית וחשבה כי אין בהם כל תועלת, ולכן השמידה אותם. זכותו תעמוד לנו ולכל ישראל אחינו לעד אמן.

(הסיפורים מתוך הקדמת הספר - חלב חיים המבואר)

בברכת שבת שלום ומבורך ואגוטען שבת!

